

ZA VJEROVNIKE BANKE ADRIATIKE.

Oni, koji posjeduju uložne knjižice Banke Adriatika lilijske u Opatiji za MALENE IZNOSE, KOJIH NISU PRILJAVILI, neka izruče te knjižice g. dr. Uliksu Stangeru u Opatiji, što prije. Bude li još na vrijeme, spasit će na taj način ono, što se bude moglo spasiti.

† Ivan Jakovašić.

Iz Philadelphije stiže nam žalosna vijest, da je tamo nakon kratke bolesti, u naponu svoje muževne dobe, preminuo naš zemljak gosp. Ivan Jakovašić, rođen u selu Liganj kraj Lovrana (Istra).

Pokojnik bio je svestrano obľubljen i štovan, što se je najbolje moglo vidjeti i na dan njegova pogreba, koji je bio upravo veličanstven. Kao dobar narodnjak i član više društava, bio je u velikom broju svojih drugova ispraćen sa glazbom i zastavama do groba.

Za sobom ostavlja ženu i dvoje neke djece. Bila mu laka tuđa zemlja! Rascvijeljenoj porodici i rodbini pokojnika naše iskreno sauešeće!

16-godišnji dječak pobjegao od kuće. Dne 3. o. m. pobjegao od kuće Josip Lazarčić u Vjprina.

Utekao s bicikletom i u radničkom odijelu. Mladić ima 16 godina, povisokog je stasa i crnomanijast (crne kose i očiju).

Tko bi štogod o njemu znao, neka izvoli javiti njegovoj baki (nani) Mariji Jeletić, Katinić kbr. 51, p. Ville d'Icici.

Što pišu druge novine?

U rimskoj «Tribuna» napisao je senator Morello, poznat kao publicista pod pseudonimom Rastignac, povodom englesko-francuskog odgovora na njemački predlog o garancionom paktu, članak, u kojem doslovno kaže ovo:

«Kad bi Italija imala da sklupa kakav pakt sa svojim dojučerašnjim saveznicima, ne bi to podnišao imac da bude pakt o sigurnosti granica nego pakt za ekspanziju preko granica. Italija ne treba tuđeg oružja za svoju sigurnost; ona treba tuđe uvidjivosti za svoju ekspanziju, uzeti u obzir da njezina odviše plodna matrica radija golemo pučanstvo, koje ona ne može iz svojih sredstava hraniti, a prema tome ni zadržavati da živi u miru između njezinih gora i mora. Ovo mnogobrojno pučanstvo, koje su nekada pjesnici prikazivali proletarskim, danas — poslije rata i zadobivši fašističkim duhom — postaje zavojevačkim i ratobornim. Što će se, dakle, danas-sutra započeti s ovim pučanstvom, koje se neprestano množi? Jesu li to planje postavile sebi razne evropske sile, koje su u vrijeme pariske mirovne konferencije i poslije nje lancem sapinjale i stvorile jedinstveni front, da sprječite Italiji da zakorakne van svoje kuće? Prosto je smiješno misliti, da će Italija htjeti da svoju budućnost veže uz ugovore o sigurnosti granica i da posljednjim svojim ratom smatra rat od 1915. godine.

Italiji je potrebno da diše kao imperij, ako ne će da nacionalno izgine; i radi toga, ona će neizbježno, prije ili kasnije, morati da preotme zrak drugima, bude li je se, i dalje, tjeralo da umre od ugušenja i od gradjanskih ratova. Živjeti se mora; a kako je to Italiji nemoguće, ako joj se zatvore prozori sa svih strana, pa joj se dozvoli samo da pruža ruke za milostinjstvo i emigracijom, to je jasno da će se, prije ili kasnije, te ruke morati stisnuti u osvajačke šake.»

«Slobodna Tribuna» (Zagreb) piše: «Italijanska fašistička štampa vrlo oduševljeno slavi osnivanje riječke biskupije. Ona to iznosi kao veliki uspjeh Mussolinijev u najjužnijoj saradnji sa Svetom Stolicom. Riječki fašistički list («La Vedetta d'Italia») ističe, da je to najveća zasluga Papina. Riječka je biskupija — kaže — osnovana u prvom redu da zaštiti Italijanstvo Rijeke, što se vidi i iz toga da je Papa novu biskupiju izravno vezao uz Vatikan.

U «Corriere della Sera» od 17. juna g. Luigi Einoudi objavlja članak, u kojem navadja što je po njegovom mnijenju krivo da lira pada. On je pronašao tri razloga:

1. što italijanski trgovci i industrijalci, koji su kupovali robu u inozemstvu i koje nisu bili tada plati, danas kasaju da urede svoje dugove te u svrhu kupuju dolare i šterline; 2. što inozemci i sami Italijani, — koji stanuju u inozemstvu i koji su imali povjerljive u liru, i kupovali liru, prodavajući dolare i šterline, — danas, videći da je porast liru još daleko, jer se imaju urediti internacionalni dugovi, prodavaju liru, i kupuju dolare i šterline; 3. Italijani u tužemstvu, koji su se pretrašili, i mjesto drugih stvari i dionica danas kupuju dolare i šterline. Tomu svemu da

treba pripisati porast tuđih valuta i padanje liru.

PADANJE LIRE

Table with columns: godina, dolar, šterina, britanski frank, francuski frank. Rows show exchange rates for years 1925, 1924 I. polovice, 1924 II. polovice, 1925, januar, 1925, februar, 1925, marat, 1925, april, 1925, juni.

Svega po malo

Kako dužo raste čovjek?

Danas svuda vlada mišljenje, da se rast čovjeka svršava s njegovom 24 godinom. No mjerenje norveških vojnika, je pokazalo, da je 83 postolaka od njih od 22—28 godine naraslo prosječno za 1.6 centimetara. Na temelju daljnija istraživanja ustanovilo se, da čovjek kadkada raste do svoje 36. godine. Od 5. do 9 godine naraste čovjek svake godine za oko 5 cm. onda se rast umanjuje: 6 posto mjerenih unajnuje se nakon 22. godine, i to za pol do jedan i pol cm. Kod većine, koji su mjereni, opaža se kod 22. godine neki zastoj u rastu.

Medjunarodne varalice sa falsifikovanim škovinama.

Policija u Bruxellesu upisala je ovih dana dva medjunarodna tata, Rumunje Promescua i Rubinescu, koji su se već duže vremena s mnogo uspjeha bavili falsifikovanjem čekova. Jedan od varalica pošao bi u banku s većom svotom novca i uložio ga, zahtijevajući ček na drugu banku, u kojem gradu inostranstva. Drugog dana pošao bi jedan od njih s lažnim čekom u grad, gdje se je nalazila banka, za koju je bio određen pravi ček, a drugi bi sa pravim čekom pošao opet u zavod, gdje je kupio taj ček. U isti sat jedan od orlaka dobio bi novac na krivotvoreni ček, a drugi bi pošao u banku koja je ček prodala i rekao, da je promjenio odluku i da mu ček ne treba, pa je tražio da mu se uplati uplaćena svota novca. Centrala ovih rumunjskih varalica bila je u Belgiji. Odatle su operirali po Franceskoj, Holandiji, Švicarskoj, Engleskoj, Njemačkoj i Španiji. Računa se, da su varalice do sada izvršili prevare u iznosu od preko milijun franaka.

Je li Savinkov doista ubijen?

Prije mjesec dana stigla je iz Rusije vijest, da je poznati revolucionar Bor's Savinkov, koji je prešao na stranu bolševika, izvršio samoubistvo, skočivši sa prozora. Sada su, međutim, stigle informacije, koje čvrstije prikazuju smrt Savinkova. Dne 27. maja ove godine u Moskvi ispalio je na sebe smrtonosan revolverski metak jedan od činovnika «Čeke» Vajde. Nekoliko dana prije toga Vajde, nešto malo napil, pričao je svojim prijateljima da je on, po naredbi svojih šefova, sasio u čaj, koji je davao Savinkovu u zatvoru, neku nepoznatu tečnost. Savinkov je popio čaj i poslije pola sata u tamnoj ćeliji on je nađjen već mrtav. Odmah zatim, jedan drugi agent «Čeke», neki Gromov, bacio je Savinkovljeve liš kroz prozor tamnice na pločnik i na taj način bilo je simulirano samoubistvo. Vajde, koji je ovu tajnu izbrbljao, nekoliko dana se krijo po malim moskovskim katanama, ali kad je doznao da ga policija traži sa nalogom da ga upsi, on se odlučio na samoubistvo. Na taj način otkrivena je tajna Savinkovljeva samoubistva.

Žena, koja mora da bude muškarac.

Medju mnogim zanimivim albanskim prastarim običajima najčudniji je taj, da žena ima u izvjesnim slučajevima pravo, da postane — muž. Neke sarajevske novine donose o tome ove podatke: Brak je od strane žene nerazriješen. Muž naprotiv ima pravo da svoju ženu otpusti kad nema s njome poroda ili kad mu radija samo žensku djecu, jer muž, koji nema sina, izvrgnut je javnom prezru. Pri rastavi braka muž je obavezan, da vrati ženi nienu pričinu i pored toga za svaku godinu zajednički provedenog braka po jednu ovcu. Žena nema pravo da traži rastavu braka ni onda kad je muž zlostavlja. Njoj preostaje samo jedan izlaz — da sama postane muž. To se događa pred seoskim starješinom na svečan način. Žena-muž mora nositi muško odijelo, ići u rat, sudjelovati na raznim skupovima i sl. Oni joj nioj ako za čas zaboravi na svoj spol. Zbog jednog poljupca predaje se sudu javnosti i svak je može ubiti bez ikakove odgovornosti. Takav čin rodbina žrtve ne naplaćuje krvnom osvetom.

Kulturni i društveni život Zagreba.

U nedjelju, dne 7. o. m. obdržavana je u Zagrebu V. godišnja glavna skupština «Prosvjetnog Saveza». Skupštini je predsjedao prof. dr. O. Franješ. Iz izvještaja tajnika prof. Novljana vidi se, da je «Prosvjetni Savez» i u godini 1924. radio, oko širenja prosvjete u širokim slojevima, osnivao i vodio alfabetske tečajevе, priredjivao javna predavanja, pripravljao otvorene velike javne pučke knjižnice u gradu Zagrebu, koja bi imala postati mat-com svih jugoslovenskih pučkih knjižnica. Velik je uspjeh postigao u večernjoj školi u Zagrebu. Tu je školu polazio ukupno 1061 slušač, od toga muških 671, a ženskih 390. Kao dopuna toj školi služi dopisna škola, koja je imala 502 učenika. U god. 1924. priredio je «Prosvjetni Savez» u svemu 1902 sata predavanja.

DAROVİ

U fond «Istarske Riječe»: Prigodom krštenja Petra Stojana Petrovića u Rezanec kod Sv. Vicenta sakupilo se 30 lira u fond «Istarske Riječe». Darovaše: po 5 lira: Mate Jursić (Cukarić) i Ante Milovan (Rezanec); po 2 lira: Antun Licul (Stinjan), Matko Petrović (Rezanec); po 1.90 lira: Benjamint Petrović (Rezanec); po jednu liru: Vojko Petrović, Mijo Petrović, Miho Petrović, Mihovil Petrović, Foska Petrović, Fuma Petrović, Marija Petrović i Martin Šimunović (Rezanec); po 60 centezima: Ruža Petrović (Rezanec); po 50 centezima: Mate Petrović, Fuma Petrović i Marija Petrović (Rezanec). G. Šepić, trgovac — Volosko daruje 20 lira. Gg. Josip Antelić, Josip Žigante i Fran Ladavac iz Clevelanda (Amerika) šalju nam 52.60 lira.

Prigodom nesretnog posjeta porečkog biskupa nakupilo se na predlog g. Bezjaka u kući našeg bradatog rodoljuba u Skitaci na Labuštni 55 lira i to u znak protivu beskupovog pozdravnog štovara, koji je držao našim jugoslovenskom narodu u italijanskom jeziku. Darovali su (svi po pet lira): Bezjak, Antun Milevoj, Mate Milevoj, Z. Milevoj, Ivan Milevoj, Dragutin Milevoj, Ruža Milevoj, Kazimir Milevoj, Senac, Ibarba Šime Tešić, Josip Vladislavić i Grgar Fonović.

G. Antun Andrijačić — 3652 West 56 th Street Cleveland (Ohio) — šalje nam 10 lira u fond «Istarske Riječe».

U prijateljskom društvu u Puli sakupilo se 77 lira u fond «Istarske Riječe». Darovali: po 50 lira: Matko Črjenica; po 15 lira: G. Buždon; po 10 lira: Jakov Namilović; po 5 lira: Ivan Ivantić i Jakov Zudić; po 2 lira: Matko Ivantić iz Alture. Gosp. Ljudevit Tomičić, Trst, daruje 12.50. Svim darovaljima paša najsrdačnija hvat Napred za «Istarsku Riječ»!

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN STARI
Tisak: TISKARA «EDINOST» U TRSTU

Priposiano

IZJAVA.

Potpisani odbor izjavlja, da nije u nikakvoj svezi sa članicama o Zminjskoj Posađi, koji su izašli u «Pučkom Prijatelju»

ODBOR

Zminjskog društva za štednju i zajmove r. z. n. j.

*) Za članke pod tim naslovom uredn. odgovara samo u toliko, koliko zahtjeva zakon.

NOVE GREDE I DASKE prodaje po najpovoljnijim cijenama Matej Banić — Kršanci p. Zminj (Gimino), Istra.

Advertisement for IVAN JAKOVAŠIĆ. Text: Rastuzenim srcem javljamo svim rođacima, prijateljima i znancima, da je naš otac dočito suprug... KATARINA JAKOVAŠIĆ rođena FBIJANIĆ, udovica. IVAN I KATARINA, djeca.

Advertisement for Višnjansko društvo za štednju i zajmove. Text: POZIV na redovitu glavnu skupštinu... DNEVNI RED: 1. Čitanje zapisnika... 2. Izvješće upravnog odbora...

Advertisement for Zlatarna ALBERT POVH. Text: Zlato, srebro, krune, platin i umjetne zubove... Trst, Via Mazzini 46

Advertisement for ALOJZIJ POVH. Text: Najveće skladište satova i zlatnih predmeta u Trstu... Prodaje i na obroke

Advertisement for PRVI ORTOPEDIČNI ZAVOD Cav. ARTURO BRIGHENTI. Text: Posebne životne pese za ženske... KILA-BRUH

Advertisement for LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA. Text: Telefon: 5-18 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre, 11... Podružnice: Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split